

Zomer in aantocht

De eindexamens zitten erop. Het lange ‘gespannen’ wachten (tot 12 juni) is begonnen voor de leerlingen uit vwo 6. Ondertussen beginnen de leerlingen van vwo 4 & 5 zich alweer op te maken voor de laatste lesweken met aansluitend de toetsweek. Het zijn intensieve weken, die laatste weken van het schooljaar. Aan de ene kant worden er eindsprints gemaakt om het schooljaar goed af te sluiten. Aan de andere worden ook al de voorbereidingen voor het nieuwe schooljaar getroffen. Zo zijn de leerlingen uit vwo 5 druk met de keuze van het onderwerp en de start van hun profielwerkstuk, dat zij in vwo 6 moeten afronden. Ook de keuze van de Europareis in september houdt de leerlingen bezig. Wat altijd prettig is aan deze laatste periode, is dat de dagen weer langer zijn en de zon regelmatig schijnt. Op één of andere manier geeft dat iets luchtigs aan de spanning en drukte. De zomervakantie is niet ver weg meer.

Profielwerkstukken VWO

De laatste jaren heeft het verbeteren van de kwaliteit van profielwerkstukken in de eindexamenklassen havo en vwo veel aandacht gekregen binnen onze school.

Onderzoeksvaardigheden

Recent nam een werkgroep van vier docenten (Olga van den Boogaard, Marieke Knobben, Arjan Oedzes en Kees Denneman) deel aan het meerjarig project *onderzoeksvaardigheden* van ICLON (interfacultair centrum van de Universiteit Leiden, o.a. voor onderwijsontwikkeling). Het aanleren van onderzoeksvaardigheden is dankzij dit project nu ingebed in de onderwijsprogramma's bij veel van de vakken bij ons op school.

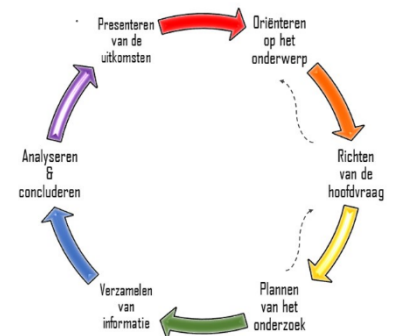
Onderzoekscyclus

Tijdens het project bleek dat leerlingen in het verleden de eerste stappen in de onderzoekscyclus (zie afbeelding) nauwelijks oefenden. “Het bedenken van een onderwerp, hoofd- en deelvragen die je nodig hebt en het maken van een onderzoeksplan kregen ze

onderzoeken.

Het moeilijkste gedeelte, de eerste drie stappen, deden wij al. We verwachtten dat ze dit zelf konden doen, maar we gaven daar geen mogelijkheid tot oefening in.” (citaat: Olga van den Boogaard, leider onderzoekswerkgroep bij het Bonhoeffercollege).

Dit had tot gevolg dat veel leerlingen aarzelend, traag en zonder duidelijk doel voor ogen begonnen aan hun profielwerkstuk en te vaak in tijdsnood kwamen rond december van hun eindexamenjaar. Als de kwaliteit dan matig bleek, was er geen tijd meer het werkstuk substantieel te verbeteren.

Profielwerkstukken

De begeleiding van profielwerkstukken is op een viertal aspecten verbeterd:

- 1) Sinds drie jaar is er een aantrekkelijke en overzichtelijke **handleiding** voor leerlingen over het profielwerkstuk met daarin de fasen van de onderzoekscyclus en alle *deadlines* duidelijk weergegeven.
- 2) Alle leerlingen VWO-5 maken sinds vorig jaar een **mini-profielwerkstuk** tijdens de laatste periode ANW (algemene natuurwetenschappen). Daarmee doorlopen ze gedurende acht weken de zes fasen van het onderzoeksproces. Aan de hand van ons beoordelingsmodel beoordelen ze elkaars werk op objectiveerbare criteria, waarna ze gelegenheid krijgen het eigen werk aan de hand van de ontvangen feedback te verbeteren.
- 3) Er is een **maximum** gesteld aan het aantal profielwerkstukken per begeleider. Begeleiders kunnen beschikken over een docentenhandleiding profielwerkstuk en deelnemen aan een workshop.
- 4) Het **beoordelingsmodel** is op een belangrijke punt gewijzigd. “We zijn uitgegaan van het *research development skills framework*, dat door John

Willison is ontwikkeld. Dit gaat uit van het beoordelen van het proces en de mate van zelfstandigheid waarin een leerling iets doet. Onze 'oude' rubric (beoordelingsmodel) was teveel gericht op het resultaat en kende daarin veel eigen interpretaties. Per fase is nu aangegeven wat we verwachten en in welke mate van zelfstandigheid je dat moet kunnen uitvoeren als leerling". (citaat: Olga van den Boogaard) Dit gewijzigde beoordelingsmodel is dit jaar voor het eerst toegepast.

Slot Assumburg te Heemskerk, met tuin en vijver

En nu verder

Dit alles heeft geleid tot een flinke verbetering in de mate van zelfstandigheid van leerlingen bij het maken van het profielwerkstuk en tot een meer uniforme beoordeling. We gaan door op de ingeslagen weg en staan open voor suggesties ter verbetering. Daarnaast zullen we leerlingen komend jaar in staat stellen het profielwerkstuk al eerder, uiterlijk in januari, af te ronden. Dat is hard nodig, want de laatste jaren worden steeds meer leerlingen geconfronteerd met pittige entree-toetsen voor vervolgoopleidingen in de maanden februari en maart van hun examenjaar.

Gerda Nicolai, docent Biologie, ANW en O&O en (veelvuldig) profielwerkstukbegeleider

Dit jaar hebben 53 leerlingen van de gelegenheid gebruik gemaakt om van maandag 6 mei 12:30 uur tot dinsdag 7 mei 12:00 uur met elkaar te werken aan de voorbereiding van het Centraal Examen. En met welk resultaat? Daar mogen we op dit moment helaas nog niet over schrijven 😊.

Richard Koese, docent Natuurkunde

Dr. Peter Uylings in gesprek met Iris en Esmee.

Sommenkamp 2019

Elk schooljaar, als de schoolexamens voltooid zijn, organiseren de secties natuurkunde en wiskunde voor de examenkandidaten havo en vwo het 'Sommenkamp'. Als voorbereiding op het landelijke centrale examen oefenen de leerlingen twee dagen intensief met eerdere examens. Doel van deze examentraining is om een zo realistisch mogelijk beeld te verwerven van de vereisten voor het succesvol afsluiten van dit laatste examen. En om onder begeleiding van eerstegraads docenten eventuele lacunes in kennis of vaardigheden te verhelpen. De gekozen locatie is bijzonder en draagt bij aan een ontspannen sfeer en het gevoel er even helemaal uit te zijn, maar wel met een doel. De locatie, het slot Assumburg, is een kasteel in het oosten van Heemskerk en dateert uit de 13e eeuw. De prachtige tuin biedt gelegenheid om tussentijds even de benen te strekken en een frisse neus te halen.

Leerlingen geconcentreerd aan het werk met examenvraagstukken

YFU zoekt gastgezinnen!

Wat is YFU?

YFU (Youth For Understanding) is een non-profit vrijwilligersorganisatie die al ruim 60 jaar de mogelijkheid biedt om op uitwisseling te gaan en te wonen bij een lokaal gastgezin. Vanaf augustus zullen ruim 60 buitenlandse scholieren de omgekeerde route volgen. Hierdoor krijgen Nederlandse gastgezinnen de kans om een andere wereld te ontdekken aan hun eigen keukentafel. De studenten zijn tussen de 15 en de 18 jaar oud, volgen een trimester, semester of schooljaar regulier onderwijs en leren de Nederlandse taal spreken en cultuur kennen. Stelt u uw huis en hart open voor één van deze studenten? Dit kan al vanaf 2 maanden!

Contact

Neem voor meer informatie contact op met Annet Hammer via annet.hammer@volunteer.yfu.nl, of bekijk alle studenten profielen op gastgezin.yfu.nl.

Surveillance-blues

Surveilleren. Het hoort er bij. En dus ook op vrijdagmiddag een zitting tot half vijf. Ik mag aan de hoofdtafel zitten en zo heb ik goed zicht over de hele zaal. Waar zitten ze, mijn leerlingen? Eén voor één komen ze in mijn gezichtsveld en zie ik hun gespannen koppies. Hier en daar blosjes op de wangen, maar ook bleek en soms afwezig.

Daar zitten ze dan. Ik realiseer dat dit mijn laatste keer is en ik laat mijn gedachten gaan. Plots neemt een gevoel van ontroering plaats in mijn binnenste: ach, hoe kwetsbaar en klein toch. Waar is nou die niet stil te krijgen kletser? En waar is die altijd achterover hangende adolescent die niet mee wilde doen in mijn les? Hier zitten jongeren die net niet vechten voor hun leven maar die wel op het punt staan hun leven een wending te geven. Die kunnen gaan doen waar ze al een tijdje naar uit kijken, maar die ook ineens de grote wereld in moeten gaan.

Een zucht welt op. Dan mag ik even gaan lopen, er moet er een naar de wc.

Wilma Kramer, docent Frans

De Gymnasiumdag

5 februari was het weer zover: de Gymnasiumdag! Een dag waarop er allerlei activiteiten voor de gymnasiumleerlingen worden georganiseerd. Vorig jaar zat ik helaas nog niet op

het Bonhoeffer, maar dit jaar kon ik hier gelukkig wel aan meedoen. Ik had er veel zin in, want ik hoorde al vier jaar positieve verhalen van mijn tweelingbroer die al sinds de brugklas op het Bonhoeffer zit.

De Gymnasiumdag begon voor de bovenbouw met een theatervoorstelling van de theatergroep Aluin, waarin zij delen uit de metamorfose van Ovidius opvoerden. Dit was extra leuk voor de examenklas Latijn voor wie dit het examenonderwerp is. Ik was zelf positief verrast door de voorstelling! De onderbouw had tijdens deze voorstelling in de ochtend keuze uit een divers aanbod van workshops.

Na de pauze waren er workshops voor alle gymnasiumklassen. Een week eerder hadden alle leerlingen zelf kunnen kiezen aan welke workshop ze graag wilden

deelnemen. Zelf had ik me ingeschreven voor de 'escape room'. Dit was een erg leuk spel, waarin je in groepjes door het oplossen van allerlei puzzels en raadsels met mythologische en klassieke talenkennis kon ontsnappen uit het labrynt van de Minotauros wat weer terugslaat op een mythe uit de Griekse mythologie.

Er waren nog veel meer workshops, waar ik veel positieve verhalen over heb gehoord. Van een theaterworkshop waar een acteur van theatergroep Aluin aan de slag ging met een passage uit een Griekse tragedie tot een 'pentathlon' (een atletiekonderdeel dat stamt uit de klassieke oudheid bestaande uit kogelstoten, verspringen, lopen, hoogspringen en worstelen). Er was zelfs een workshop waar leerlingen Romeins gingen koken.

De dag werd gezellig afgesloten met een pubquiz, waarbij ik samen met Marit, Roos en Charlie behoorde tot de gelukkige winnaars. Tot slot was er een 'dramatisch' optreden van v3a waarin het Symposium van Plato heel goed werd nagespeeld.

Geschreven door: Selma Heijdra, v5c

Agenda voor de komende periode

vanaf 29 mei	Derde afname rekentoets
6 juni	Excursie Art & Design H4/V5
10 juni	Tweede Pinksterdag
12 juni	Uitslag Centraal Schriftelijk Examen
14 juni	Praktische Opdracht Biologie V4
17/18 juni	CSE 2 ^e tijdvak (Herkansingen)
17-24 juni	Toetsweek Bovenbouw
21 juni	Boeken inleveren examenklassen
25 juni	Excursie Gesch. V4
27 juni	Aanvraag herkansingen toetsweek 4
28 juni	Uitslag CSE 2 ^e tijdvak
1 /2 juli	Herkansingen toetsweek 4
1 juli	Diploma-uitreiking mavo
2 juli	Diploma-uitreiking havo
3 juli	Diploma-uitreiking vwo
3-5 juli	Werken aan profielwerkstuk (V5)
4 juli	Toetsen ophalen
8 juli	Boeken inleveren
8/9 juli	Presentaties Gym. 4
10 juli	Schoolfeest
12 juli	Afsluiting schooljaar met uitreiking rapporten

Zie ook www.bonhoeffer.nl/agenda